

Sygn. akt IV Ka 303/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:

SSO Sylwana Wirth (spr.)

Sędziowie:

SSO Elżbieta Marcinkowska

SSO Ewa Rusin

Protokolant:

Ewa Ślemp

przy udziale Eligiusza Wnuka Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2019 r.

sprawy C. K.

syna P. i I. z domu P.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 1 marca 2019 r. sygnatura akt III K 92/19

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. H. z Kancelarii Adwokackiej w W. 516,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygnatura akt IV Ka 303/19

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu wniósł akt oskarżenia przeciwko C. K. oskarżając go o to, że:

w dniu 12 stycznia 2019 roku w C., woj. (...), po uprzednim zastosowaniu wobec A. F. przemocy w postaci pchnięcia drzwiami, chwycenia za ręce, pchnięcie na łóżko i podłogę oraz wobec J. F. w postaci szarpania i uderzania z pięści po twarzy, usiłował zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze pokrzywdzonych w kwocie 100 złotych, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonej A.F., która zaalarmowała sąsiadów wzywając o pomoc, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach wielokrotnego powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 24 czerwca 2015 roku, sygn. akt II K 333/15 za czyn z art. 279§1 kk w zw. z art. 64§1 kk na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, która została objęta karą łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 31 marca 2017 roku, sygn. akt II K 964/16, którą w części odbył w dniu 9 marca 2015 roku, w okresie od 26 lipca 2016 roku do 24 października 2016 roku i od 9 marca 2017 roku do 19 lutego 2018 roku

tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§2 kk.

Wyrokiem z dnia 1 marca 2019 roku (sygnatura akt III K 92/19) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. oskarżonego C. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku z tym, że w opisie działania oskarżonego w warunkach powrotu do przestępstwa przyjęto, że zarzucanego mu czynu oskarżony dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 24 czerwca 2015 roku sygn. akt II K 333/15 za występki z art. 279§1 kk w zw. z art. 64§1 kk, to jest występki z art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§2 kk i za czyn ten na podstawie art. 14§1 kk w zw. z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§2 kk wymierzył mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zaliczył okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 13 stycznia 2019 roku godz. 8:30 do dnia 1 marca 2019 roku;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. H. z Kancelarii Adwokackiej w W. kwotę 516, 60 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

IV. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów procesu zaliczając wydatki poniesione od chwili wszczęcia postępowania na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk przez błędne zakwalifikowanie czynu z art. 280§1 kk, gdy z przeprowadzonych dowodów nie wynika, aby oskarżony dokonał rozboju,
2. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że oskarżony usiłował zabrać w celu przywłaszczenia kwotę 100 zł

a podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd okręgowy zważył:

apelacja nie okazała się zasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na początku poczynionych rozważań zauważyć należy, iż we wniesionym w sprawie środka odwoławczym obrońca oskarżonego przedstawił różne rodzajowo zarzuty tj. obrazy przepisów prawa materialnego tj. art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk przez błędne, zdaniem skarżącego, zakwalifikowanie czynu z art. 280§1 kk, gdy z przeprowadzonych dowodów nie wynika, aby oskarżony dokonał rozboju, jak również zarzucając przy tym także błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że oskarżony usiłował zabrać w celu przywłaszczenia kwotę 100 zł.

Odnosząc się łącznie do przedstawionych w apelacji i przywołanych powyżej zarzutów nie można uznać ich za zasadne. W rozpatrywanej sprawie sąd rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności i dowody ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie prawidłowych ustaleń faktycznych i należycie wykazał winę oskarżonego. Przeprowadzona w sprawie przez sąd rejonowy analiza i ocena zebranych dowodów nie wykazują błędów logicznych i nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów. Na podstawie zebranego oraz swobodnie ocenionego materiału dowodowego sąd I Instancji dokonał prawidłowej subsumcji zachowania oskarżonego w czasie tego zdarzenia.

Kwestionując wydane rozstrzygnięcie i podnosząc w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego i błąd w ustaleniach faktycznych skarżący obrońca oskarżonego w swojej argumentacji nie przedstawił merytorycznych argumentów, które skutecznie podważyłyby stanowisko sądu orzekającego, wyrażone w zaskarżonym wyroku.

Analiza materiału dowodowego pozwala bez wątpliwości stwierdzić, iż zachowanie C. K. w czasie zdarzenia z dnia 12 stycznia 2019 roku wypełniło znamiona przypisanego mu w wyroku czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§2 kk, nie zaś jak twierdzi skarżący przestępstwa z art. 191§1 kk. Zaznaczyć należy, iż przestępstwo z art. 280§1 kk polega na kradzieży popełnionej przy użyciu przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo przez doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Jak wskazuje się w doktrynie komentując art. 280 kk rozbój jest przestępstwem, które charakteryzuje się podwójną kierunkowością działania sprawcy. Z jednej strony sprawca działa w celu przywłaszczenia mienia, a chcąc ten cel osiągnąć, stosuje określone w art. 280 k.k. środki zmierzające przez sparaliżowanie woli ofiary do zaboru mienia znajdującego się w jej posiadaniu. Z tego też względu użycie tych środków musi bądź poprzedzać zabór mienia, bądź nastąpić jednocześnie z nim (E. Guzik-Makaruk, E. Pływaczewski, kom. do art. 280 k.k. [w:] Kodeks karny..., red. M. Filar, LEX 2014; wyrok SN z 16.10.2014 r., II KK 262/14, LEX nr 1565760; wyrok SA w Katowicach z 27.05.1993 r., II AKr 169/93, OSA 1994/2, poz. 8; wyrok SN z 20.11.1972 r., Rw 1161/72, OSNKW 1973/2–3, poz. 40). Zamach na osobę stanowi jednak tylko środek prowadzący do realizacji celu, jakim jest zabór rzeczy w celu przywłaszczenia (postanowienie SN z 16.10.2014 r., II KK 262/14). Nie jest natomiast konieczne, aby osoba pokrzywdzona stawiała sprawcy opór (wyrok SA w Warszawie z 1.12.2004 r., II AKa 464/04, LEX nr 16442177) (por. Konarska-Wrzosek V. (red.), Lach A., Lachowski J., Oczkowski T., Zgoliński I., Ziółkowska A. Kodeks karny. Komentarz System Informacji Prawnej LEX). Natomiast przestępstwo z art. 191 §1 kk polega na stosowaniu przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia. W doktrynie wskazuje się, komentując art., 191 kk, iż **zmuszenie**" (stypizowane w § 1) to przestępstwo formalne, które jest dokonane z chwilą użycia przez sprawcę określonych w ustawie środków (tzn. przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej), bez względu na to, czy pokrzywdzony zachował się w sposób, do jakiego zmuszał go sprawca (Surkont, Zmuszenie, s. 126; Wojciechowska [w:] Kunicka-Michalska, Wojciechowska, Przepisy, s. 42). Jest to przestępstwo umyślne, które może być popełnione jedynie z zamiarem bezpośrednim (a ściślej z tzw. dolus coloratus, ustawa używa bowiem określenia „w celu” – tzw. przestępstwo kierunkowe). W przypadku, gdy sprawca zastosował przemoc lub groźbę, ale bez takiego celu, może ponosić odpowiedzialność za inne przestępstwo – np. z art. 217, naruszenie nietykalności cielesnej (Wojciechowska [w:] Kunicka-Michalska, Wojciechowska, Przepisy, s. 50) (por. Mozgawa M. (red.), Budyn-Kulik M., Kozłowska-Kalisz P., Kulik M. Kodeks karny. Komentarz aktualizowany System Informacji Prawnej LEX).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, iż nie można uznać za trafne twierdzeń skarżącego obrońcy oskarżonego który wywodzi, że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż oskarżony swoim zachowaniem nie wypełnił znamion czynu z art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§2 kk a dopuścił się tylko czynu z art. 191§1 kk, kwestionując przy tym również ustalenia odnośnie usiłowania zaboru przez oskarżonego kwoty 100 zł. Zważyć należy, iż na powyższą okoliczność - żądania przez oskarżonego wydania pieniędzy w czasie tego zdarzenia wskazują zgodnie w swoich zeznaniach złożonych w sprawie A. F.i J. F., nadto także w swoich wypowiedziach procesowych wskazując konsekwentnie i jednoznacznie na fakt użycia wobec nich przez oskarżonego w czasie tego zajścia siły fizycznej, brak jest zaś jakichkolwiek podstaw aby kwestionować wiarygodność zeznań przedstawionych przez wymienionych świadków. Złożone w sprawie przez A.

F.i J. F. zeznania są spójne, logiczne, wyważone, brak jest ponadto powodów do uznania, iż pokrzywdzeni mieliby celowo pomawiać akurat oskarżonego o popełnienie przypisanego mu czynu. Nie można nadto nie zauważyć, iż skarżący argumentując swoje stanowisko z jednej strony podnosi, iż cyt. „oskarżony nie chciał opuścić mieszkania pokrzywdzonych, celem zmuszenia ich do dania mu 100 zł, przy użyciu groźby bezprawnej, co wypełniło znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 191§1 kk”, w dalszej części apelacji stwierdzając natomiast również, iż „cyt. „zmuszanie do działania oznacza zmuszanie do wykonania przez ofiarę wbrew jej woli określonej czynności fatycznej (Peiper, Komentarz KK, 1936, s. 510). Oskarżony nie groził użyciem siły wobec pokrzywdzonych ani zrobieniem krzywdy, w razie niewydania przez nich żądanej kwoty 100 zł, a jedynie faktycznie nie chciał opuścić mieszkania, w którym znajdował się wraz z pokrzywdzonymi”.

Kwestionując sprawstwo oskarżonego C. K. co do przypisanego mu w wyroku czynu oraz poczynione w powyższym zakresie ustalenia – co do żądania wydania pieniędzy w powyższej kwocie – skarżący w istocie w przeważającej mierze koncentruje się na pewnym fragmencie sytuacji zaistniałej w mieszkaniu pokrzywdzonych – gdy oskarżony wszedł do tego mieszkania – marginalizując jak się wydaje wcześniejsze etapy tego zajścia jak i nie uwzględniając całości, wszystkich podjętych przez wymienionego wtedy działań. Nie można natomiast w tym miejscu nie zauważyć, iż jak wynika ze zgromadzonych i prawidłowo – z uwzględnieniem wszystkich wymogów art. 7 kpk ocenionych dowodów oskarżony stosował wobec pokrzywdzonej A. F. w czasie zaistniałego zdarzenia pokrzywdzonych siłę fizyczną. Zwrócić należy uwagę, iż w czasie tego zajścia C. K. użył wobec pokrzywdzonych siły w postaci – wobec A. F.m.in. pchnięcia drzwiami, chwycenia za ręce, pchnięcia na łóżko, a wobec J. F. w postaci szarpania i uderzania z pięści po twarzy. Wymieniony w czasie tego zdarzenia kierował również żądania wydania pieniędzy. Zaznaczyć przy tym należy, iż jak wskazuje się w praktyce orzeczniczej przemoc to co najmniej naruszenie nietykalności cielesnej, a bezbronność to stan, w którym brak realnej możliwości stawiania oporu, pokrzywdzony pozbawiony jest możliwości obrony lub ta obrona jest w znacznym stopniu ograniczona (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 września 2015 roku II AKa 214/15). Jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wydanego wyroku przestępstwo rozboju może być popełnione przy użyciu przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo poprzez doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Tak w doktrynie jak i w orzecznictwie panuje zgodny pogląd, że przemoc to co najmniej naruszenie nietykalności cielesnej a bezbronność to stan w którym brak realnej możliwości stawiania oporu, pokrzywdzony pozbawiony jest możliwości obrony lub ta obrona jest w znacznym stopniu ograniczona. W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy, iż zachowanie oskarżonego C. K. - zastosowanie wobec pokrzywdzonych siły fizycznej – niewątpliwie było ukierunkowane, miało na celu dążenie do zaboru mienia pokrzywdzonych – co jednakże z uwagi na postawę pokrzywdzonej A.F.nie nastąpiło.

Z tych też wszystkich względów podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego zarzuty naruszenia prawa materialnego i błędu w ustaleniach faktycznych nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o Adwokaturze (Dz. U. Nr 16 poz. 24 z późn. zm.) oraz §17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 roku (Dz.U.2019.18 t.j. z dnia 2019.01.04) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. H. z Kancelarii Adwokackiej w W. 516,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu C. K. z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach postępowania odwoławczego, należnych Skarbowi Państwa, orzeczono na podstawie art. 624§1 kpk zwalniając oskarżonych od ponoszenia tych kosztów zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.